

Proves d'accés a la universitat

Literatura catalana

Sèrie 4

Qualificació		TR
Qüestions		
Comentari de text		
Suma de notes parcials		
Descompte per faltes		
Total		
Qualificació final		

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

Aquesta prova consta de dues parts. Escolliu DUES de les quatre qüestions plantejades en la primera part i UN dels dos comentaris de text plantejats en la segona part.

PRIMERA PART

Responeu a DUES de les qüestions següents:

1. A *Feliçment, jo soc una dona*, de Maria Aurèlia Capmany, el personatge principal canvia de nom en diverses ocasions. Expliqueu la funció d'aquests canvis en la construcció del personatge, esmenteu les principals identitats que adopta Carola Milà i poseu-les en relació amb les característiques de les seves successives etapes vitals.
[2,5 punts]
2. Descriviu la situació inicial i el plantejament del conflicte dramàtic de *Ball robot*, de Joan Oliver, i com es resol a l'epíleg. Tingueu en compte aquesta frase dita pel personatge de Núria: «La felicitat [...] s'enyora o es desitja, però mai no es té. Estimar és renunciar i no fer mal a ningú.»
[2,5 punts]
3. A *El cor quiet*, de Josep Carner, el darrer poema de la secció «Les nits», titulat «El beat supervivent», enllaça les preocupacions d'aquesta primera secció amb les de la darrera, «L'assenyament». Expliqueu com es relacionen els temes i les preocupacions d'aquestes dues seccions, tot fent atenció al significat del títol del llibre.
[2,5 punts]
4. Expliqueu almenys dos aspectes de *Solitud*, de Víctor Català, que mostrin la seva relació amb l'estètica i la visió del món del Modernisme.
[2,5 punts]

Desenvolueu UN dels dos comentaris de text proposats a continuació (pàgines 6 i 8):

1. Comenteu aquest fragment de la tercera part del poema «El comte Arnau», de la secció «Visions», de *Visions & Cants*, de Joan Maragall. Tingueu en compte, especialment, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):
 - a) La mètrica i les característiques formals.
 - b) L'evolució del diàleg entre els dos personatges.
 - c) Les concepcions vitalistes de Maragall i la interpretació del personatge del comte Arnau en el context de les «Visions».

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

III

- Treu-te la capa—li demana ella—.
 Treu-te la capa, que et veuré més gran.
 —Treu-te tu el manto, que et veuré més bella.
 —No, que só l'abadessa de Sant Joan.—
- 5 Canta una alosa de la part de fora,
 per la finestra entra el sol brillant,
 el cel és blau i resplendent a l'hora:
 el comte i l'abadessa es van mirant.
- Treu-te tu el manto, que et veuré més bella:
 10 sense toca¹ et voldria i sense vel.
 —De genolls jo et voldria en la capella:
 tan gloriós, faries goig al cel.
- Pro a mi el cel no em fa goig més que si el miro
 des de la terra sobre meu obert:
 15 me plau de trobar-lo, quan els ulls hi giro,
 buit i silenciós com un desert.
- El cel és el repòs de la mirada,
 i és el repòs del braç i el pensament;
 perxò, ajagut a terra, el cel m'agrada
 20 i m'adormo mirant-lo fixament.
- Altre cel és per mi la tenebrosa
 capella on un altar brilla tot sol:
 el cos humiliat sobre una llosa,
 l'ànima deslliurada aixeca el vol.
- 25 I de la terra i d'aquest món s'oblida,
 sospirant per la mort que ha de venir.
 —En tos llavis gruixuts, de mort al dir,²
 com hi oneja suament la vida!
 [...]

1. *toca*: 'peça de roba que cobreix el cap i cenyeix la cara, usada per les monges'.

2. *de mort al dir*: 'en pronunciar la paraula *mort*'.

2. Comenteu la secció IV i fragments de la V de la narració «Tereseta-que-baixava-les-escals», del volum *Narracions*, de Salvador Espriu. Tingueu en compte, especialment, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):

- a) L'estructura narrativa de la narració.
- b) La importància dels espais i el pas del temps.
- c) La veu narrativa i el llenguatge.
- d) L'elegia per un món perdut.

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

Tereseta-que-baixava-les-escals

IV

«Fixa't com baixava les escales, que senyora! Pas de dama, lent, compassat i lleuger alhora, d'un ritme igual i segur, d'una escola i d'un estil que s'han perdut. Sí, la Teresa és molt vella, ja ho saps, té els meus anys. Que si ho puc recordar? Vàrem jugar tantes vegades juntes, en aquesta placeta, a cuït, a marro-titiu, al soldat plantat, a saltar i parar.¹ I ara això és ben lluny. Aleshores el poble se'ns apareixia com si fos més gran, immens, d'un color més ric, amb un altre caràcter. Les nostres corregudes sempre descobrien un nou racó amagat. Cada tarda esperàvem al sorral l'amorrada² de les barques i, de tant en tant, el retorn d'algun veler de les remotes mars d'Amèrica o de la Xina. El meu pare també va ser pilot i anà fins a Rússia, a través d'aigües gelades, vorejant niells de glaç. Arribava després vestit amb pells, igual que un os, i a l'església escandalitzava amb el seu luxe. Tot va passar. Algun dia, al capvespre, ens enfonsàvem pels canyars dels rials,³ amb l'esgarrifança d'una aventura prohibida. Avançàvem gairebé a les palpentes, i ens voltava com el pressentiment d'un miracle. Hi havia potser una teranyina de boira al Remei⁴ i una gropada de bruixes⁵ al fons, damunt la Muntala.⁶ I contàvem, en tornar, a les nostres àvies l'incident d'una topada amb algun fantasma. Tot passà. Vàrem anar creixent, i jo em vaig casar. La Teresa i la seva germana Júlia, morta, tísica, de fa molts anys, varen viatjar amb el capità Vallalta, en la "Panxita". Més tard la fragata va naufragar, i al cap de poc, la Júlia i el vell es varen morir. I ara, ja ho veus, la Teresa passa pel meu costat sense mirar-me, amb la neboda geperuda al darrere, com una ombra de gos, passa fregant-me i ni em mira, i la meva família ve d'una estirp almenys tan clara⁷ com la d'ella, i jo li he de donar tractament, com una menestrala.⁸ Tot canvià. La Teresa és una vella trista, no sap riure. I el poble em sembla, i a ella de segur que també, tan petit, tan buit i rònc!⁹ I en altre temps la nostra fantasia l'imaginava com dintre un núvol, sense límits. Carrer de la Bomba, Rere-la-fleca, carrer de la Torre. La Teresa baixava rabent els graons de l'església, i fixa't ara com els baixa. Això sí, tan senyora, amb pas de dama.»

V

«Tu diràs, la caixa de la "Fragata" vols que no sigui de fusta bona? Fuig, la neboda és ganyona,¹⁰ anem, però no escatimaria un cèntim en un detall de tant supòsit. [...] Sí, una gentada, aquest espectacle no es veu sovint, cada dia no moren "Fragates". Uf, molt rica, calcula-li per un cap baix dues-centes mil unces¹¹ i et quedes potser curta. La picossada,¹² sencera per a la gepes.¹³ [...] Quietud, ja la baixen. Ha de pesar, i aquestes escales són estretes, que no rellisquin. La fusta és cara, no en pots dubtar, és cara, ja t'ho deia. Els del baiard¹⁴ suen, fan angúnia, mira com suen. Vejam si l'esberlaran daltabaix de les escales.»

1. *cuït, marro-titiu, el soldat plantat, saltar i parar*: Jocs infantils de carrer.

2. *amorrada*: 'acció de posar les barques en terra'.

3. *rials*: 'rieres'.

4. *el Remei*: Ermita en un turó al nord-oest d'Arenys.

5. *gropada de bruixes*: 'núvols de tempesta'.

6. *la Muntala*: El Montalt, un turó de la serralada Litoral al nord-oest d'Arenys.

7. *clara*: 'distingida, noble'.

8. *menestrala*: 'persona que practica un ofici manual', aquí en el sentit de 'persona d'un estament social inferior'.

9. *rònc*: 'envellit, deixat, descurat'.

10. *ganyona*: 'àvara, garrepa'.

11. *unces*: Monedes d'or antigues.

12. *picossada*: 'quantitat gran de diners'.

13. *la gepes*: 'la geperuda'.

14. *baiard*: Instrument format per dues barres paral·leles i una plataforma, per a transportar a pes de braços persones o materials (aquí, el taüt).

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans